UDKAST

Københavns Kommunes Handicappolitik 2027-2030

Indhold

1. Forord
2. Indledning
3. Handicappolitikkens målsætninger:
    1. Universelt design og tilgængelighed
    2. God barndom og tryg overgang til voksenlivet
    3. Uddannelse, beskæftigelse og fællesskaber
    4. Enkelt og tillidsfuldt møde med kommunen
4. Målgruppe
5. Opfølgning

Forord – et København med lige muligheder for alle

Alle københavnere skal have lige muligheder for at leve et selvstændigt liv med høj livskvalitet og være en del af byens fællesskaber. Man skal kunne bevæge sig rundt i byen, bruge de digitale løsninger, tage en uddannelse, have et arbejde og dyrke sine interesser. Og ingen skal være i tvivl om, at der er et socialt sikkerhedsnet, der griber en, hvis man har brug for hjælp fra kommunen.

Sådan er det ikke for alle i dag. Der er stadig mennesker med handicap i København, som møder barrierer, der begrænser deres muligheder for at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Det gælder både fysiske, digitale og sociale barrierer. Dem har vi et fælles ansvar for at nedbryde.

Med Handicappolitikken 2027-2030 sætter vi en tydelig og fokuseret strategisk retning for det arbejde. Visionen er et ligeværdigt og inkluderende København. Politikken bygger videre på tidligere års ambitioner, men vi har valgt denne gang at gå mere simpelt til værks – med færre og mere konkrete mål. Ikke fordi ambitionerne er blevet mindre. Tværtimod. Vi vil være tydeligere om, hvad vi vil opnå, og bedre til at følge op på, om vi lykkes.

Politikken sætter fokus på fire områder, der har stor betydning for muligheden for at leve et selvstændigt liv: en by, der er tilgængelig for alle; en god barndom og en tryg overgang til voksenlivet; muligheder for uddannelse, arbejde og stærke fællesskaber og et enkelt og tillidsfuldt møde med kommunen.

Men ord og gode intentioner er ikke nok. Handicappolitikken skal være et brugbart fagligt og politisk redskab, som forpligter os til at handle. Den har først for alvor værdi, når den fører til reelle og mærkbare forbedringer for københavnere med handicap og deres pårørende. Nogle visioner kan gennemføres inden for de eksisterende rammer, mens andre kræver yderligere investeringer på området.

Det kræver, at vi griber det handicappolitiske arbejde mere systematisk an. Vi skal arbejde målrettet og koordineret på tværs af forvaltninger og fagområder og finde nye løsninger sammen. Vi skal bruge vores samarbejde med andre offentlige og private aktører til at skabe bedre livsbetingelser for mennesker med handicap, og vi skal fastholde det politiske fokus og være parate til at prioritere de ressourcer, der skal til for at føre ambitionerne ud i livet.

Handicappolitikken er ikke kun en politik for københavnere, der får hjælp eller støtte fra kommunen. Den handler om alle københavnere med handicap, som møder barrierer for at deltage i samfundslivet. Og den er en fælles ramme for os alle – politikere, medarbejdere og samarbejdspartnere – så tilgængelighed og inklusion bliver tænkt ind i alle dele af kommunen og i hele byen.

Med denne politik sætter vi retningen for de næste fire år. Hvis vi holder fast i ambitionerne og tager et fælles ansvar for at nå målene, kan vi skabe mærkbare forbedringer og komme tættere på det København, vi ønsker: en by, hvor mennesker med handicap har samme muligheder som alle andre for at leve det liv, de ønsker.

Indledning

Formålet med handicappolitikken er at sikre, at alle borgere med handicap har reelle muligheder for at leve et selvstændigt liv med høj livskvalitet.

Den nye politik har fire centrale målsætninger:

1. **Universelt design og tilgængelighed:** København skal indrettes, så alle kan deltage i byens liv – fysisk, digitalt og socialt.
2. **God barndom og tryg overgang til voksenlivet:** Overgange i livet skal opleves som sammenhængende og trygge, så børn og unge med handicap får de bedste forudsætninger for voksenlivet.
3. **Uddannelse, beskæftigelse og fællesskaber:** Alle skal have mulighed for at lære, arbejde og indgå i stærke fællesskaber.
4. **Et enkelt og tillidsfuldt møde med kommunen:** Kontakten med kommunen skal opleves enkel, respektfuld og præget af gensidig tillid.

Det er samtidig ambitionen, at vi bliver bedre til at samarbejde om løsninger på tværs af forvaltninger for at lykkes med at opfylde målsætningerne. Kommunen kan også bruge de eksisterende samarbejder med andre både private og offentlige aktører til at påvirke deres indsatser for byens borgere med handicap.

Handicappolitikken omfatter alle borgere med langvarige fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, hvis deltagelse i samfundslivet begrænses af barrierer i omgivelserne. Politikken gælder ikke kun dem, der modtager ydelser, men alle, der oplever sådanne barrierer. Samtidig er den en fælles ramme for kommunens medarbejdere, politikere og samarbejdspartnere, så tilgængelighed og inklusion indtænkes bredt i hele kommunen.

1: Universelt design og tilgængelighed

Vi vil arbejde for, at alle borgere har lige adgang til byens rum, ydelser og tilbud gennem universelt design og høj tilgængelighed. Det skal være muligt for alle at færdes, deltage og bidrage i samfundet uanset funktionsniveau. Kommunen prioriterer at fjerne fysiske, digitale og sociale barrierer, så alle kan tage del i byens liv på lige vilkår.

Derfor ønsker vi, at ...

- Universelt design og tilgængelighed tænkes ind i de løsninger, vi laver i byen, både når det gælder det fysiske rum, processer, digitale løsninger, kommunens hjemmesider og i servicedesign (KTF og alle forvaltninger på deres områder)
- Kommunens kommunikation til borgere skal være inkluderende med hensyn til handicap eller funktionsnedsættelse (ØKF og alle forvaltningerne på deres områder)
- Universelt design skal være et grundlæggende princip i udviklingen og forvaltningen af byens fysiske rammer, så alle borgere kan færdes, deltage og bruge byen på lige vilkår (KTF og alle forvaltninger på deres områder)
- Alle skal kunne deltage i et aktivt kultur- og fritidsliv, og derfor er ambitionen at skabe ligeværdig adgang for alle til og i byens kultur- og fritidsfaciliteter (KFF og de andre forvaltninger på deres områder)

Universelt design er udformning af produkter, omgivelser, ordninger og tilbud, således at de i videst muligt omfang kan anvendes af alle personer uden behov for tilpasning eller særlig udformning. Universelt design udelukker ikke hjælpemidler til særlige grupper af personer med handicap, når der er behov derfor.

Opfølgning og data

- De enkelte forvaltninger er ansvarlige for arbejdet med universelt design i den enkelte forvaltnings arbejde, og kan følge op på konkrete projekter i regi af deres indsatsplaner.
- Team Universelt Design i KTF arbejder for at integrere universelt design i Københavns Kommunes anlægsprojekter gennem kompetenceudvikling, strategisk forankring samt krav til tilgængelighed og inklusion. Enheden understøtter desuden tværgående videndeling, sparring og samarbejde om universelt design på tværs af forvaltningerne.
- KTF gennemførte i 2023 en omfattende fremkommelighedsanalyse af de københavnske bydele, som havde fokus på konkrete fysiske forbedringsmuligheder samt anbefalinger til bedre proces og kommunikation. Målingen er foretaget blandt alle borgere, ikke alene borgere med handicap.
- Det seneste bylivsregnskab fra 2023 viser, at 78 % af københavnerne oplever, at det er nemt at komme rundt i byen. Målet er at minimum 90 % oplever, at det er nemt at komme rundt i byen.

2: God barndom og tryg overgang til voksenlivet

Vi vil skabe trygge og gode rammer for en barndom med trivsel, fællesskaber og læring i dagtilbud, skole og fritid for børn og unge med handicap. Samtidig vil vi sikre en tryg og sammenhængende overgang fra barn til voksen for unge med handicap. Overgangen skal understøtte den unges oplevelse af mestring af eget liv, trivsel og mulighed for at indfri egne drømme for at blive klædt på til voksenlivet. Vores ambition er desuden, at ingen oplever at "falde mellem to stole", når de bevæger sig mellem forskellige ydelser og forvaltninger.

Derfor ønsker vi, at...

- Øge kvaliteten i dagtilbud, så flere tilbud har høj kvalitet, med henblik på at understøtte deltagelsesmuligheder for børn og unge med handicap (BUF)
- Flere børn trives og lærer i kommunens almene skoler med den nødvendige støtte, så færre har brug for specialundervisningstilbud (BUF)
- Forebygge og nedbringe bekymrende elevfravær (BUF, SUF og SOF)
- Have fokus på høj kvalitet i specialundervisningstilbud og specialundervisning- og behandlingstilbud med stærke fællesskaber og deltagelsesmuligheder for alle elever (BUF og SOF)
- Unge med handicap oplever en koordineret og planlagt overgang fra barn til voksen, fra grundskole til uddannelse og fra uddannelse til arbejdsmarkedet, når der er behov for det (BIF, SOF, BUF)
- Sikre, at børn og unge med handicap og særlige behov inkluderes i og får en længerevarende tilknytning til kultur- og idrætslivet (KFF).

Opfølgning og data

- Fraværet er steget i København, både blandt elever i almene skoler og blandt elever i specialtilbud. Elevfraværet er væsentligt højere blandt elever i specialundervisning end blandt almene elever. 25 pct. af almene elever og 39 pct. af elever i specialtilbud har mindst 10 pct. fravær i skoleåret 24/25.
- 4,5 pct af eleverne i Københavns folkeskoler går i et specialundervisningstilbud eller et kombineret behandlings- og specialundervisningstilbud (2025/26)
- 41,3 pct. af de 15-24-årige uden job og uddannelse i København har et handicap [Arbejderbevægelsens Erhvervsråd 2025 med tal fra 2022].

3. Uddannelse, beskæftigelse og fællesskaber

Vi vil styrke mulighederne for uddannelse, beskæftigelse og deltagelse i fællesskaber for borgere med handicap Det gælder både for borgere med synlige og usynlige funktionsnedsættelser. Alle skal have adgang til relevante tilbud, støtte og netværk, der gør det muligt at uddanne sig, komme i beskæftigelse og være en del af meningsfulde og sociale fællesskaber alt efter den enkeltes egne forudsætninger. Ingen må udelukkes fra et aktivt og meningsfuldt liv på grund af handicap.

Derfor ønsker vi, at...

- Hjælpe flere borgere med handicap og funktionsnedsættelser i uddannelse og understøtte tiltag til gennemførelse af uddannelse (SOF og BIF)
- Hjælpe flere borgere med handicap og funktionsnedsættelser i job, herunder også i fleksjob, som matcher kompetenceniveauet. Vores mål er, at ledigheden for fleksjobberettigede i København kommer op på landsgennemsnittet i løbet af de næste fire år (BIF og SOF).
- Øge brug af handicapkompenserende ordninger og vejen hertil – fx via intensiv opfølgning i praktik eller løntilskud for borgere uden arbejdserfaring. Bl.a. har vi det mål, at antallet af hjælpemidler på beskæftigelsesområdet nærmer sig landsgennemsnittet i løbet af de næste fire år. (BIF)
- Det skal være så let som muligt for virksomheder at ansætte borgere med funktionsnedsættelse eller handicap, herunder gennem stærke partnerskaber med kommunen (BIF)
- Styrke fokus på handicapområdet, så flere mennesker med handicap bliver beskæftiget på arbejdsmarkedet med fair løn- og arbejdsvilkår med udgangspunkt i beskæftigelsesklausulen (ØKF i samarbejde med BIF)
- Samarbejde målrettet med civilsamfundet om lige muligheder for at deltage i positive fællesskaber for mennesker med handicap, herunder ved at styrke partnerskaber med civilsamfundet (alle forvaltninger på deres områder)

Opfølgning og data

- Københavns Kommune fastsætter årligt måltal for KK-ansatte fleksjob. Målet er, at KK overholder måltallene. I 2025 lå målopfyldelsen for hele kommunen på 116 %
- Fleksjobledigheden i Københavns Kommune var i 2025 på 18 % . Landsgennemsnittet var 14 %. Tallene er opgjort i fuldtidspersoner.
- Københavns Kommune har i 2025 bevilget hjælpemidler ift. arbejdsstyrken til 0,1 % af arbejdsstyrken. Landsgennemsnittet var på 0,5 %.
- I 2025 var 988 borgere med handicap i Københavns Kommune visiteret til et aktivitets- og samværstilbud og 244 borgere med handicap var visiteret til beskyttet beskæftigelse.
- Opfølgning ift. kommunens samarbejde med civilsamfundet er forankret i de enkelte forvaltninger, og kan indgå i forvaltningernes efterfølgende indsatsplaner.

4. Enkelt og tillidsfuldt møde med kommunen

Vi vil sikre, at mødet med kommunen er præget af tillid, enkelthed og sammenhæng. Borgerne skal opleve, at kommunen lytter, tager ansvar og yder en kompetent og koordineret indsats. Sagsgange, kontaktflader og relevante indsatser skal være gennemskuelige, og kommunikationen skal være tydelig og respektfuld, så borgeren får den rette støtte uden unødig kompleksitet. Civilsamfund, netværk og pårørende kan være en vigtig ressource i borgerens forløb, og samarbejdet med dem skal derfor prioriteres.

Derfor ønsker vi ...

- Tidlig indsats og sammenhængende borgerforløb på tværs af kommunens forvaltninger (én samlet indgang, digital understøttelse af koordinering mv.) (BIF, SOF, SUF, BUF, KFF)
- Afbureaukratisering og regelforenkling for at borgeren oplever en enkel og smidig kontakt med kommunen i forbindelse med ansøgning om hjælp og støtte samt igangværende forløb (alle forvaltninger på deres områder)
- Én forenklet indgang til kommunen, som skal gøre det let for borgerne at få svar af en ensartet høj kvalitet (KFF).
- Øget fokus på forebyggelse og sundhedsfremme og trivsel for borgere med handicap (SUF, SOF, KFF, BUF og BIF)
- Styrket borgerinddragelse og deltagelse i politiske processer for borgere med handicap, herunder i forbindelse med valg (alle forvaltninger)

Opfølgning og data

- KFF vil årligt gennemføre borgertilfredshedsmåling for Én Indgang. Målet er, at borgertilfredshedsmålingen ligger på minimum 7 ud af 9. Borgertilfredshedsmålinger igangsættes 1. januar 2027.
- Fra 1. januar 2027 iværksætter Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) en ny resultatopfølgning på beskæftigelsesområdet. Et af målepunkterne er borgertilfredshed. Denne måling følges for København som en indikation der dækker hele beskæftigelsesområdet.

Målgruppe – hvem er politikken for?

Københavns Kommunes handicappolitik opererer med en bred forståelse af målgruppen og bygger på FN's handicapkonvention frem for en administrativ eller diagnosebaseret afgrænsning.

- **Den primære målgruppe** er borgere med handicap, som er personer med langvarige fysiske, psykiske, intellektuelle eller sensoriske funktionsnedsættelser, hvis mulighed for at deltage fuldt og effektivt i samfundslivet begrænses af fysiske, sociale, organisatoriske eller holdningsmæssige barrierer. Handicap knytter sig derfor ikke alene til den enkeltes funktionsnedsættelse, men opstår i samspillet mellem individet og de barrierer, som omgivelserne kan skabe. Målgruppen omfatter dermed ikke kun borgere, der modtager handicapkompenserende ydelser eller er omfattet af bestemte bestemmelser i lovgivningen, men alle borgere, der oplever sådanne barrierer.
- **Den bredere målgruppe** omfatter samtidig de aktører, som har indflydelse på, hvordan borgere med handicap kan deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Det gælder Københavns Kommunes politikere, ledere og medarbejdere på tværs af alle forvaltninger samt kommunens samarbejdspartnere, herunder civilsamfund, uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv. Politikken fungerer dermed som en fælles strategisk ramme, der skal understøtte, at hensynet til tilgængelighed, ligebehandling, inklusion og lige muligheder tænkes ind i kommunens planlægning, serviceudvikling og beslutningsprocesser på tværs af hele organisationen.

Opfølgning på handicappolitikken

Københavns Kommune har tilrettelagt opfølgningen på handicappolitikken ud fra sektoransvarsprincippet. Det betyder, at de enkelte forvaltninger selv har ansvaret for at omsætte politikkens målsætninger til konkrete indsatser inden for deres respektive ansvarsområder, mens Socialforvaltningen har en koordinerende rolle på tværs af kommunen.

Opfølgningen består af flere centrale elementer:

Indsatsplaner: Alle kommunens forvaltninger udarbejder egne indsatsplaner, der beskriver, hvordan de vil omsætte handicappolitikkens overordnede målsætninger til konkrete initiativer inden for deres fagområde. Indsatsplanerne behandles politisk i de respektive fagudvalg i løbet af 2027.

Tværgående status: Socialforvaltningen er tovholder på at udarbejde en samlet status på implementeringen af handicappolitikken på tværs af kommunens forvaltninger i 2029. Status skal skabe overblik over de gennemførte indsatser og samtidig danne grundlag for udviklingen af den efterfølgende handicappolitik.

Løbende inddragelse af Handicaprådet: Handicaprådet orienteres om og drøfter implementeringen af politikken gennem de årlige møder med de politiske udvalg. Rådet bidrager dermed med dialog, sparring og input til det fortsatte arbejde med politikken.

Supplerende politisk opfølgning: De enkelte fagudvalg har mulighed for at efterspørge yderligere opfølgning på deres egne indsatsområder, hvis de vurderer, at der er behov for det.

- Arbejdet med at indfri de politiske målsætninger i handicappolitikken forudsætter, at arbejdet prioriteres politisk på tværs af fagudvalg, og at der afsættes den nødvendige finansiering. Uden politisk opbakning og finansiering risikerer det fælles arbejde at miste sammenhæng og fremdrift på tværs af forvaltningerne. Derfor er politisk prioritering og økonomisk forankring afgørende for, at politikken kan realiseres i praksis.